

1 Torsten

Torsten Bengtsson är författare till böckerna om SPLEJ. Han sitter vid sitt skrivbord och läser nyheterna.

Har du hört vad som har hänt? En man har trillat ner från en byggnads-ställning på Drottninghög. Han föll 5 meter genom luften men överlevde. Kan du tänka dig?

Polisen säger att mannen ännu inte identifierats. Ingen vet alltså vad mannen heter eller vart han kommer ifrån. Inte ens han själv! Mannen påstår nämligen att han tappat minnet.

Enligt personalen på sjukhuset har mannen fått en hjärnskakning. Men nu ska ni få höra. En hjärnskakning gör inte att man glömmet sin historia eller sitt eget namn. Mannen utan minne ljuger alltså!

Följ kartan och prata med de olika vittnena som varit i närheten av platsen när mannen trillade ner. Försök ta reda på vad som egentligen hände.

Peo, Lollo, Ester och Jamal är tyvärr upptagna med att lösa mysteriet i nästa SPLEJ-bok, men de har lovat att skicka meddelanden längs vägen och ge dig sina bästa deckar-tips.

Oj, här kom visst det första!

Lyssna på vittnet här

MEDDELANDE FRÅN PEO:

Hej! Tack för du hjälper oss att lösa mysteriet med mannen utan minne.

Börja med att titta på kartan. Varje prick är ett vittne. Vid varje vittne ska du svara på några frågor. Det gör du i rutorna på kartans baksida. Där kan du också läsa mer om varje vittne.

Känner du dig redo? Då kör vi!
Börja med Karin på biblioteket.

**Gå till punkt 2
på kartan**

2 Karin

Karin står och plockar med några böcker inne på biblioteket när ni kommer fram och pratar med henne.

Nej men hallå där ungar. Var ni sugna på att låna den här SPLEJ-boken? Jaså? Inte det?

Om jag vet något om mannen som föll ner från byggnadsställningen? Nej, egentligen inte. Jag stod här och sorterade lite böcker när jag plötsligt hörde ett mystiskt ljud. Jag tittade ut genom fönstret och fick se någon stå uppe på ett av husen här borta. Han var säkert 5 meter upp i luften. Ja, nu när jag tänker efter måste det ha varit mannen som lite senare trillade ner från byggnads-ställningen. Han stod och viftade med armarna som om han pratade med någon. Kanske bråkade.

Mer än så vet jag tyvärr inte. Men prata med Rosanna. Hon bor på äldreboendet Rosen. Jag tror hon brukar dricka kaffe i Rosenträdgården vid den här tiden.

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vad såg Karin när hon tittade upp mot bygget?

MEDDELANDE FRÅN JAMAL:

Gå till Rosenträdgården och prata med Rosanna. Försök ta reda på vem mannen utan minne är. Vad heter han? Har han några fiender? Kan någon ha velat skada honom?

Gå till punkt 3 på kartan

3 Rosanna

Utanför äldreboendet Rosen sitter Rosanna och dricker sitt eftermiddagskaffe i solen. När ni närmar er höjer hon handen framför ansiktet och kisar.

Marek? Är det du? Oj, förlåt. Jag såg visst fel. Jag trodde ni var Marek. Han brukar alltid komma hit och fika vid den här tiden. Men nu har jag inte sett honom sedan i förrgår ...

Jag satt här hela dagen igår och väntade på honom. Men så såg jag något störta ner från himlen här borta. Ett tag trodde jag det var en ängel och att Gud hade kommit för att hämta mig. Jag ser så dåligt förstår ni. Men det var väl några brädor eller något. De håller nämligen på att bygga ett hus här borta. Marek jobbar där.

Usch, jag blir så orolig för honom. Först det här med Ove ... Ove är vaktmästare på skolan och kommer hit till äldreboendet varje dag för att äta lunch med sin gamla mamma. Han blev av med sina verktyg häromdagen och påstår att det är Marek som har tagit dem. Men, Marek? En tjuv? Knappast. Marek som är så snäll och rar. Jag har försökt säga det till Ove, att Marek är snäll och rar. Men han lyssnar inte på mig. Han har bestämt sig för att det är Marek, trots att Marek aldrig skulle stjäla ...

Åh, Marek. Vad är det som har hänt? Kan ni gå bort till byggarbetsplatsen och se om han är där? Hälsa från Rosanna. Säg att jag har bakat kanelbullar. Marek älskar kanelbullar.

FRÅGA:

1. Vad tror du Rosanna såg trilla ner från byggnads-ställningen?
2. Vem är Ove?

MEDDELANDE FRÅN LOLLO:

Det är alltså så mannen utan minne heter. Marek! Stackars Rosanna. Hon verkar inte fatta att det var honom hon såg trilla ner från byggnads-ställningen.

Rosanna nämnde något om några stulna verktyg. Lägg dem på minnet! De har säkert något med olyckan att göra.

Gå bort till byggarbetsplatsen och prata med chefen. Kanske vet han något mer.

**Gå till punkt 4
på kartan**

Lyssna på
vittnet här

4 Jonas

Ni kommer fram till byggarbetsplatsen. Det var här som Marek trillade ner från byggnads-ställningen. Framför huset står chefen, Jonas Malm. Han ler stort när ni närmar er.

Tjena ungar, vad vill ni? Jaså, ni har också hört talas om olyckan. Visst är det tragiskt. Det var en av mina anställda som trillade ner. Som tur var hade han selen på sig. Annars kunde det ha gått riktigt illa.

Det var faktiskt jag som hittade honom först. Blodig historia. Jag hade precis kommit tillbaka från min lunch med Ove. Ja, det är vaktmästaren på skolan här borta. Vi brukar käka lunch på pizzerian. När jag kom tillbaka låg Marek raklång på asfalten. Ett tag trodde jag att han var död.

Jag ringde förstås efter ambulans. Stackars Marek, han har ju varken familj eller vänner här i Sverige. Så jag satt vid hans sängkant i flera timmar tills han äntligen vaknade.

Ni vet, som chef måste man ställa upp för sina anställda.

Jag ber om ursäkt, ungar, men nu måste jag jobba vidare. Ha det!

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vad gjorde chefen innan han hittade Marek?
2. Vad gjorde chefen efter att han hittade Marek?

MEDDELANDE FRÅN ESTER:

Vilken tur att chefen kom och kunde ringa ambulans! Men jag fattar fortfarande inte varför Marek ljuger om att han har glömt sitt namn.

Jag tror det är dags att prata med Andrej, Mareks jobbarkompis. Kanske vet han svaret?

Gå till husvagnarna bakom skolan, det är där han bor.

Gå till punkt 5 på kartan

5 Kicki

På väg mot husvagnsområdet blir ni stoppade av en kvinna. Hon står utanför en av lägenheterna och pratar för sig själv.

Ni där! Kom hit så jag får prata med er. Ni måste hjälpa mig ...
Vänta! Sch!

Hörde ni? Det är ju det jag sagt hela tiden, men ingen lyssnar på mig. Det är någon i väggen som bankar för att bli utsläppt. Det har pågått i flera månader nu och jag har inte sovit en endaste blund.

Jag tror det är en myling. Vet ni vad en myling är? Det är ett barn som dog för längesen men som börjat spöka för att hämnas på sina elaka föräldrar. Jag tror föräldrarna låste in barnet i väggen och att det nu försöker ta sig ut. Jag har redan försökt hjälpa till! Igår var jag uppe på taket och letade efter en väg in i väggen. Jag var högst uppe i byggnaden där borta där ljudet hörs som starkast. Sen när jag kom ner låg det en man på marken här ... Han hade en hammare i handen. Typiskt mylingar. De har alltid ett vapen med sig ifall de skulle stöta på sina elaka föräldrar ...

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vart var kvinnan igår, när Marek trillade ner från taket?
2. Vad hade Marek i handen när hon hittade honom?

MEDDELANDE FRÅN PEO:

Oookej. Den där stackars kvinnan måste vara sjuk på något sätt. Men vad var det hon sa? Att hon varit uppe i byggnadsställningen precis innan Marek trillade ner? Tänk om hon knuffade honom?

Nej, det är dumt att börja gissa. Vi måste ta reda på mer. Fortsätt bort till området med husvagnar och prata med Andrej.

Gå till punkt 6 på kartan

6 Andrej

Bakom skolgården finns en parkering full med husvagnar. De är slitna. Utanför en av husvagnarna sitter en äldre man. Han pratar i telefon.

Vad säger du? Att du blev knuffad? Herregud. Marek, det är ett par ungar här, jag får ringa upp dig senare. Vi hörs.

Vilka är ni? Ja, det är klart jag vet vem Marek är. Han är min bästa vän. Jag kan inte fatta att han blev knuff... att han trillade ner från byggnads-ställningen, menar jag.

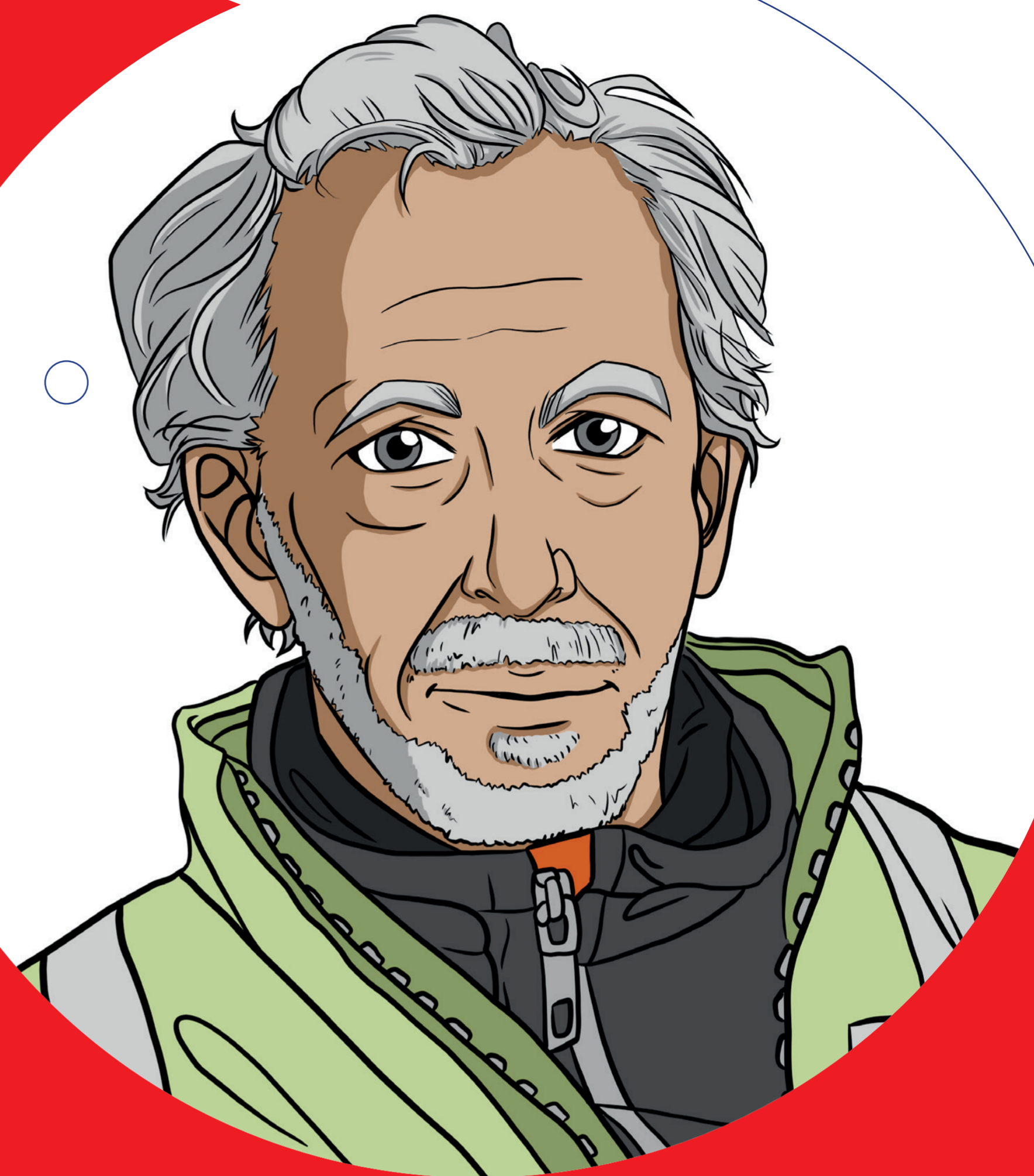
Han var så här nära att dö. Vi har försökt säga det till chefen fler gånger, att vi kan dö om vi inte har sådana här ... vad heter det nu igen? Sådana man har runt midjan och som fångar upp om man ramlar ... Sele! Men chefen lyssnar inte. Marek sa till chefen att det är svensk lag på att ha sele på sig när man jobbar. Men chefen verkar inte ha koll på svensk lag.

Han har inte betalat ut våra löner sedan vi kom till Sverige. Det är tre månader sedan nu. Marek hotade med att gå till Facket men ...

Åh, är klockan redan halv ett? Då måste jag tillbaka och jobba. Chefen har sagt att vi bara får 10 minuters lunch. Hejdå!

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vem var det Andrej pratade med i telefon?
2. Hur föll Marek ner från byggnads-ställningen?

MEDDELANDE FRÅN JAMAL:

Whaaaaat?! Marek blev alltså knuffad ner från byggnads-ställningen!!! Det här blir bara konstigare och konstigare ...

Jag tror det är dags att ringa Lisa Rask. Hon vet alltid vad man ska göra i sådana här situationer.

Gå till punkt 7 på kartan

7 Lisa Rask

Signalerna tutar i telefonen när ni ringer Lisa Rask.

Ja hallå? Så ni är kompisar till Peo, Lollo, Ester och Jamal?
Vad trevligt! Hur kan jag hjälpa er?

Va? Har ni fått reda på vad mannen heter? Jag visste att det var något skumt med den här olyckan. Därför började jag undersöka saken närmare och, lyssna noga nu, för det här är allvarligt.

Tydligen har det här byggföretaget hamnat i trubbel tidigare. Facket har haft koll på dem i flera år. Man misstänker att de tar in byggarbetare från Europa som tvingas jobba fruktansvärt hårt för väldigt låga löner.

Dessutom verkar det livsfarligt att arbeta på det här företaget! De senaste åren har det skett flera olyckor. Bara för några veckor sedan råkade en man såga av sig tummen eftersom sågen var alldeles för slö. Jag tror helt enkelt chefen, Jonas Malm, är för snål för att köpa in nya verktyg och säker utrustning.

Om jag får gissa ljög den skadade mannen, Marek, om sitt namn för att inte vi poliser skulle skicka tillbaka honom till sitt hemland. Har han inte rätt papper är det oftast det som händer nämligen.

Men jag är fortfarande inte säker. Enda sättet att få reda på det är om Marek väljer att börja prata med oss ...

FRÅGA:

1. Lisa säger att det är farligt att jobba på byggföretaget. Varför?

Lyssna på vittnet här

MEDDELANDE FRÅN ESTER:

Vet du vad Facket är? Det är en organisation som ser till att olika lagar följs på arbetsplatser. Det kan handla om att man ska få tillräckligt mycket i lön eller att arbetsplatsen ska vara trygg och säker. Om Marek och hans kollegor inte fått lön på flera månader, då kan Facket hjälpa dem att anmäla företaget till polisen.

Förresten, jag hörde att Marek just lämnat sjukhuset. Ta ett varv på området och se om du kan hitta honom!

Gå till punkt 8
på kartan

8 Angela och Momo

Medan ni letar efter Marek träffar ni två ungdomar utanför skolgården. De lyssnar på musik och skrattar. Men de blir tysta när de får syn på er.

Angela: Vad gör ni här? Är det Ove som har skickat er? Jag visste det. Nu har den där jävla rassen skickat spioner på oss också. Jag pallar inte!

Momo: Äh, lägg av Angela. Vi skiter i dem. Kom så sticker vi.

Angela: Jag svär, det är Ove som har skickat dem. Först tror han att det är vi som snott verktygen från hans förråd på skolan. Sen misstänker han byggarbetarna. Han är fan sinnessjuk!

Momo: Kom, vi drar.

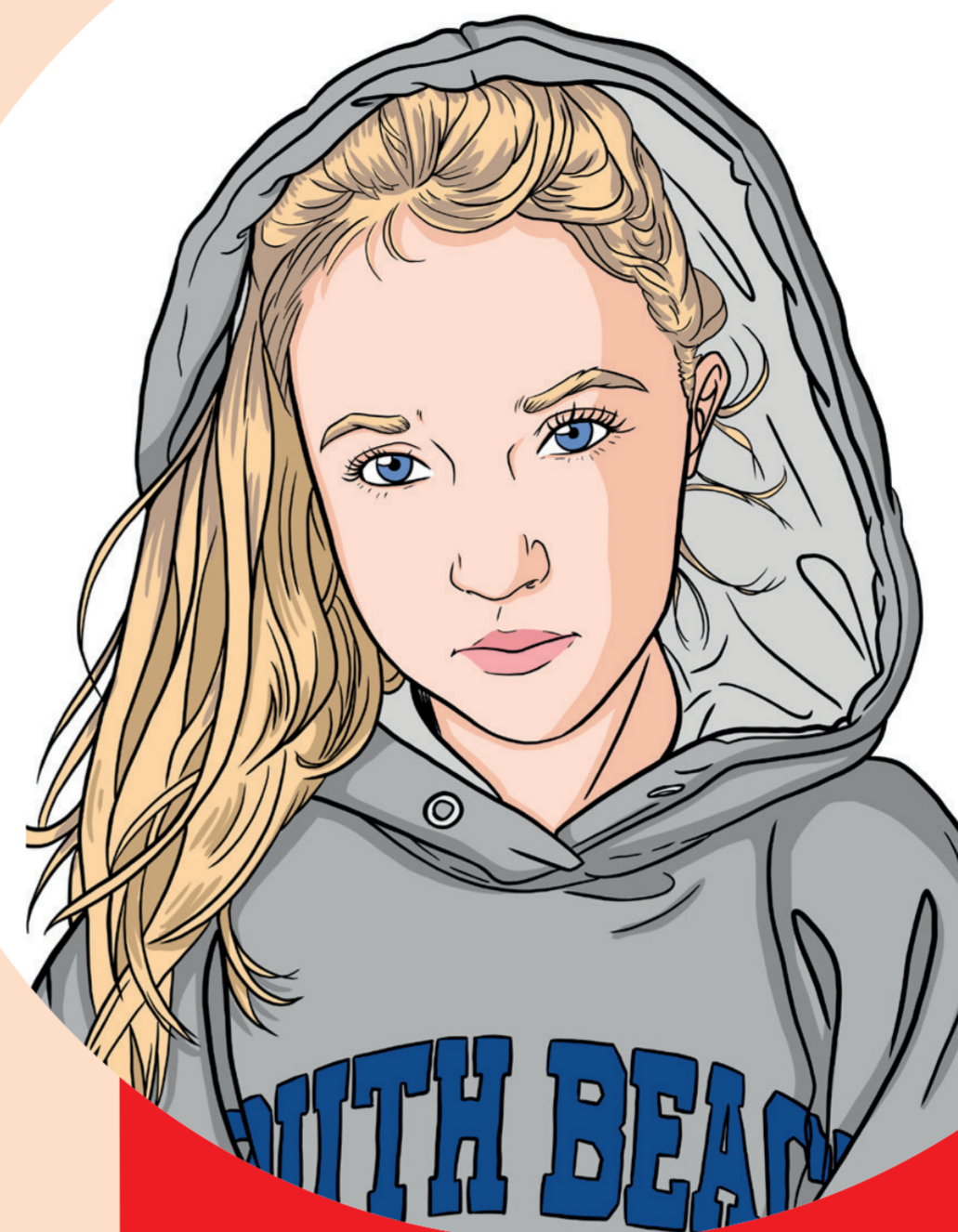
Angela: Jag vet att de säger att det var en olycka, men jag är säker på att Ove knuffade ner honom alltså. Vi såg det ju med egna ögon!

Momo: Nej, Angela. Vi såg *någon*. Inte att det var Ove.

Angela: Vi gick fram direkt för att kolla om han levde. Mannen som trillade ner från huset alltså. Han var helt blodig. Va? Säger de att han hade sele på sig? Nej, han hade verkligen ingen sele på sig. Och vi var där först på plats. Eller hur, Momo?

Momo: Kom nu Angela!

Angela: Jag lovar att det var Ove som knuffade honom. Han gör vad som helst för sina verktyg. Vad som helst.

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vad verkar Ove vara för typ av person, enligt Angela?
2. Vem tror Ove har tagit verktygen?

MEDDELANDE FRÅN LOLLO:

Vänta lite nu ... Ove? Var det inte han som Rosanna pratade om utanför äldreboendet? Skolans vaktmästare? Och sa inte chefen på byggarbetsplatsen att han och Ove åt lunch med varandra igår, när Marek trillade ner?

Det känns som att vi är något på spåren. Leta upp Ove utanför skolgården. Försök ta reda på vad han gjorde igår!

Gå till punkt 9 på kartan

9 Ove

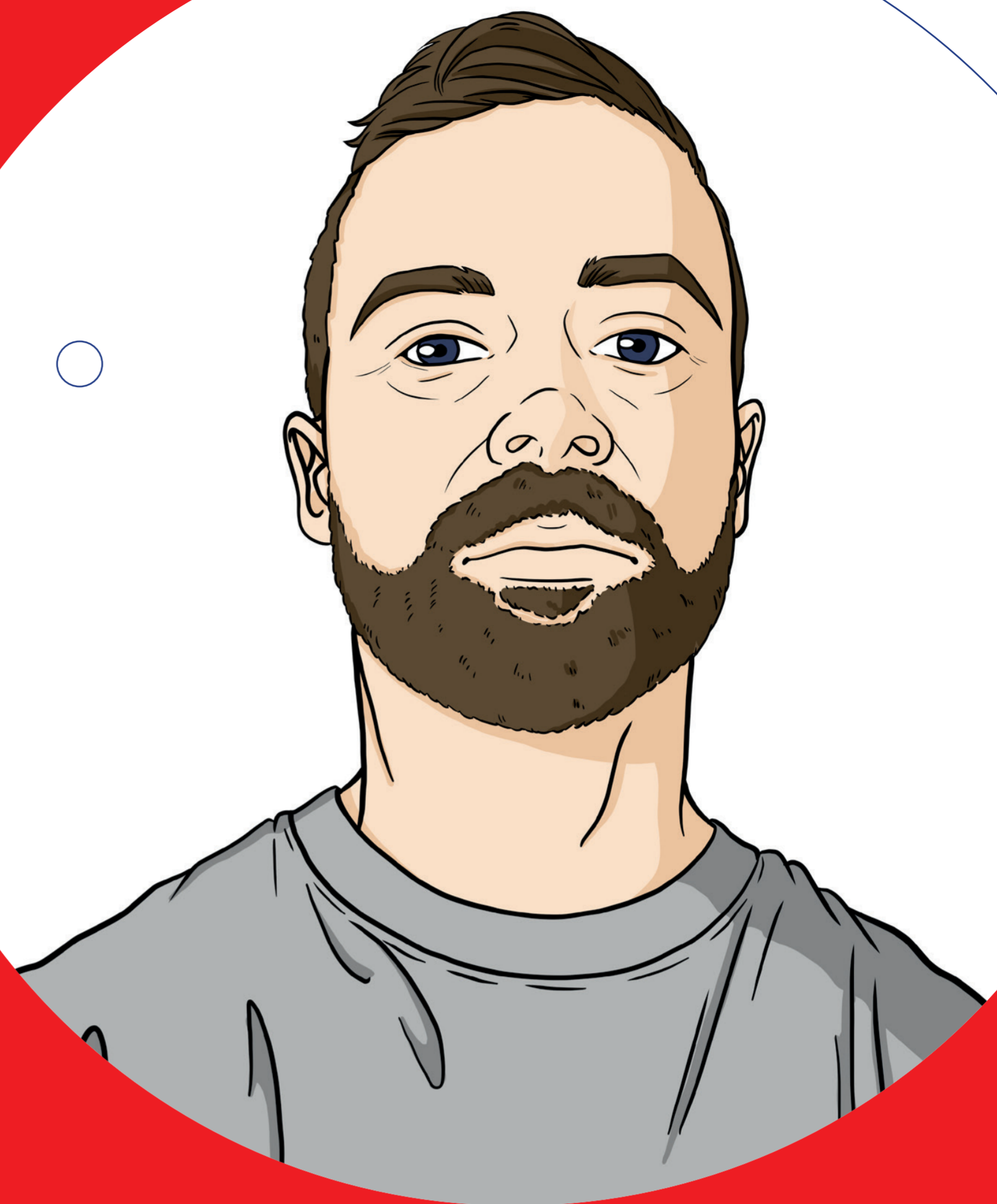
Utanför skolans gympasal står en man och putsar på en hammare. När han får syn på er rynkar han pannan och säger surt:

Vad gör ni här? Här får inga elever vara. Vad sa ni? Mannen som trillade ner från byggnads-ställningen? Det vet jag inget om. Ska jag vara ärlig vet jag inte vad de gör här överhuvudtaget. Har ni varit borta vid husvagnarna? Usch vad de skräpar ner. Jag är inte rasist, men de borde lära sig att här i Sverige använder vi faktiskt papperskorgar!

Jag är säker på att det var de som stal mina verktyg. Igår när jag kom tillbaka från min lunch ... om jag käkade lunch med Jonas? Nej, jag åt som vanligt hos mamma. Hon bor på äldreboendet Rosen här borta. Vi äter alltid lunch ihop.

När jag kom tillbaka från lunchen upptäckte jag att hänglåset som jag brukar låsa med var uppbrutet med bultsax. Jag har sett Jonas, byggchefen, använda exakt en sådan bultsax borta vid bygget. Någon av de där byggarbetarna måste ha tagit bultsaxen, klippt upp hänglåset till förrådet och stulit mina verktyg! Mina verktyg! Åk hem och sno verktyg i ert eget land. Jag blir så trött ... har man kommit till Sverige och fått jobb är det minsta man kan göra att anpassa sig. Lära sig att inte skräpa ner, inte stjäla andras saker ...

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vad gjorde Ove igår på lunchen?
2. Vems var bultsaxen som användes för att klippa upp hänglåset?

MEDDELANDE FRÅN PEO:

Var är ni? Marek har lämnat sjukhuset och är nu på vårdcentralen. Skynda er dit! Är det någon som vet vem som knuffade ner honom så är det han. Även om han inte vill låtsas om det ...

Gå till punkt 10 på kartan

10 Marek

Utanför vårdcentralen står Marek. Han har ett bandage runt huvudet och gråter medan han pratar i telefon.

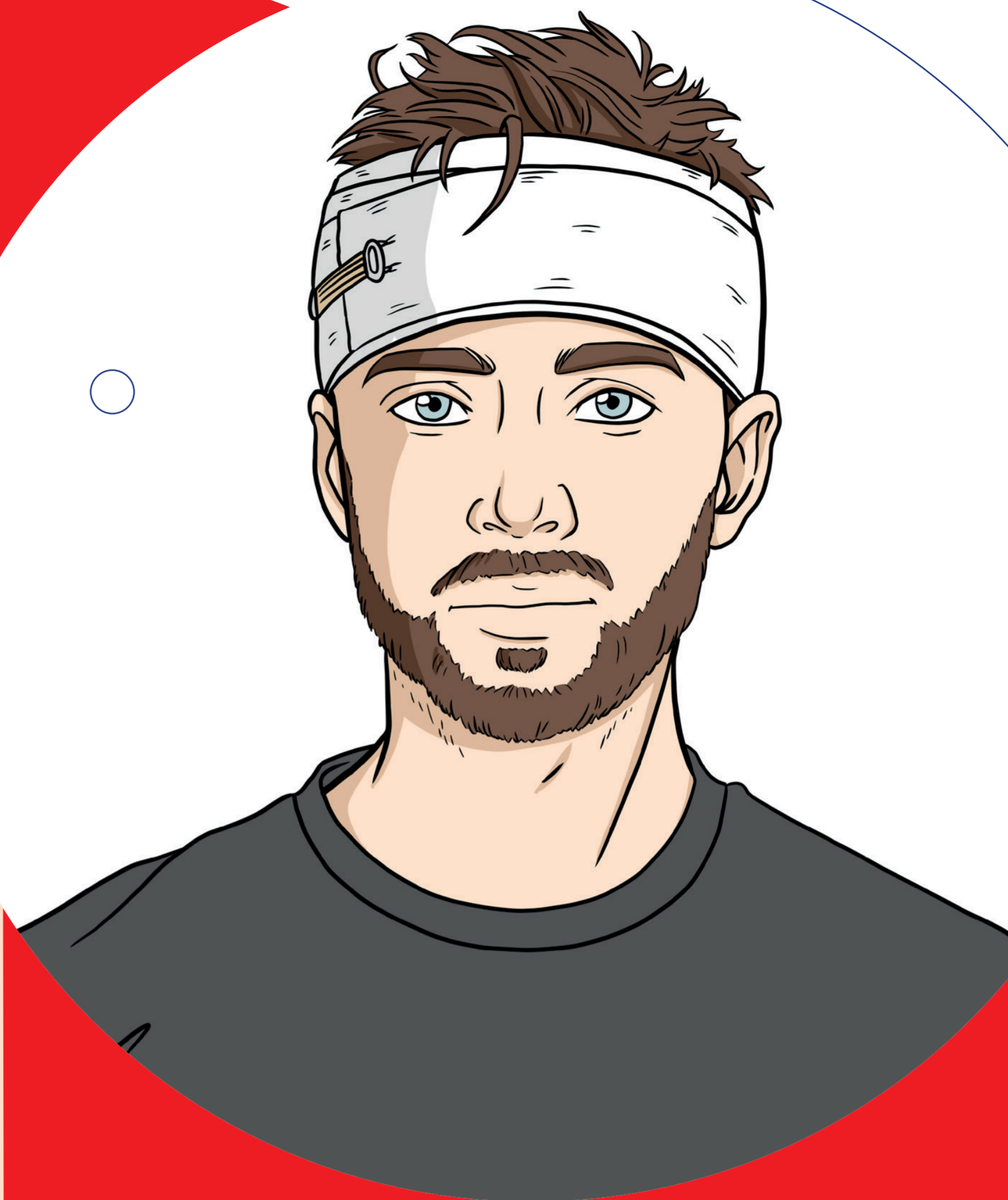
Jag behöver pengarna! Ja, jag vet att polisen kommer att skicka tillbaka mig om de får veta vem jag är och att jag saknar arbets-tillstånd, men jag trodde ju ...

Okej. Nej, jag ska inte berätta för någon vad som hände, att det var du som knuffade ner mig. Men då måste du lova att bet... Förlåt. Jag måste sluta.

Hej, kan jag hjälpa er med något? Va? Nej, jag har ju sagt flera gånger att jag inte minns vad som hände. Jag minns inte vad jag heter, vart jag kommer ifrån, om jag har någon familj ... Jag hade tur som klarade mig. Utan mig skulle min familj ... Jag menar, jag vet ju inte om jag har någon familj. Jag vet bara att jag är här för att arbeta. Ursäkta mig, nu måste jag faktiskt gå.

Lyssna på vittnet här

FRÅGA:

1. Vem knuffade ner Marek från byggnads-ställningen?

MEDDELANDE FRÅN JAMAL:

Oj oj oj! Marek måste ha pratat med personen som knuffade ner honom från taket när ni kom!

Har du lyckats lista ut vem det är?

I så fall är det dags att gå in på biblioteket IdéA. Där finns lösningen på mysteriet. Dessutom vet jag att Torsten vill prata med dig. Han är nyfiken på hur det har gått och vill veta vad du har kommit fram till.

Gå till punkt 11 på kartan

11 Torsten

Torsten Bengtsson, författare till böckerna om SPLEJ, sitter vid sitt skrivbord och pratar med Lisa Rask i telefon.

Vilken tur att ni fick dit den där otäcka typen. Men vad händer med Marek och hans kollegor nu då? Ja, så bra. Okej. Men då hör vi om ett tag. Ha det fint och hälsa Marek. Hejdå!

Det var Lisa Rask som ringde. Tydligt dök Marek upp på polisstationen strax efter att ni träffat honom utanför vårdcentralen. Han sa att han var redo att berätta. Vill ni veta vad han sa?

Det var **chefen Jonas Malm** som knuffade ner honom från byggnads-ställningen. Marek och Andrej hade tjatat på honom i flera veckor på att få sina löner. Det var det Marek och chefen bråkade om och som bibliotekarien såg när hon tittade ut genom fönstret. Marek hotade chefen med strejk, alltså att sluta arbeta tills de fick betalt. Då blev chefen så arg att han gav Marek en knuff och ja ... resten känner ni ju till.

Angela och Momo var först på olycks-platsen och hade alltså rätt när de sa att Marek inte hade någon sele på sig. Det var chefen som satte på honom den senare, när han kom ner för att se om Marek levde. Han visste att Facket skulle anmäla honom annars.

Chefen följde med in till sjukhuset för att vara säker på att Marek inte berättade något om knuffen när han vaknade. Han sa att Marek skulle få dubbelt betalt om han lovade att inte säga något. Marek behövde pengarna. Därför sa han ingenting, varken till polisen eller Facket.

Usch, det måste ha varit jättetufft för **Marek**. I sitt hemland har han tre små barn och en fru som är beroende av att han skickar pengar varje månad. Som tur är ska Facket hjälpa honom att söka arbets-tillstånd och få jobb på ett annat företag.

Chefen sitter nu på polisstationen och har precis erkänt. Och det är tack vare dig!

Lyssna på lösningen här

Du listade ut att chefen ljugit om att han åt lunch med Ove samma dag som Marek trillade ner.

Du fick också reda på att Marek inte hade någon sele på sig när han ramlade, det kunde Momo och Angela bevisa som var först på brottsplatsen.

Dessutom passade du på att lösa ett annat mysterium, nämligen att det var chefen som brutit sig in i Oves förråd. Han stal verktygen för att själv slippa köpa in nya till företaget ...

Bra jobbat!

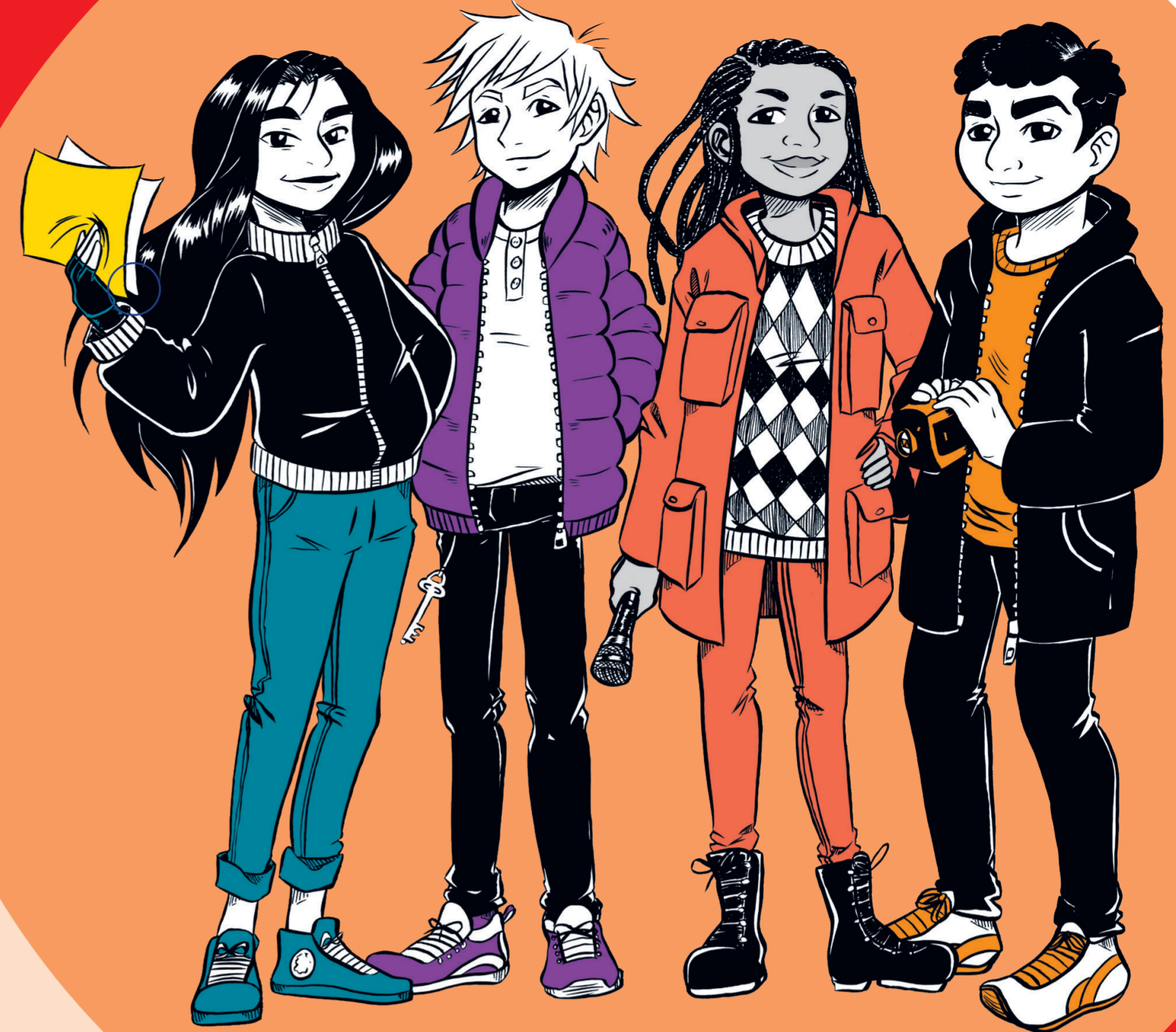
Fortsätt hålla utkik efter orättvisor här i världen och försök bekämpa dem, precis som SPLEJ!

Detta är en av 12 skyltar som ingår i SPLEJ-spelet *Mannen utan minne*.

Hegas

SPLEJ
Studio Peo Lollo Ester Jamal

**MYSTERIET MED
MANNEN UTAN MINNE**

Hjälp SPLEJ-gänget lösa mysteriet!

En man har trillat ner från en byggnads-ställning på Drottninghög. Han säger att det var en olycka, men något verkar skumt.

Hjälp SPLEJ-gänget att lösa mysteriet genom att följa kartan och lyssna på de vittnen som var i närheten när mannen trillade ner. Försök ta reda på vad som egentligen hände.

Varför trillade mannen ner?

GÖR SÅ HÄR:

1. Gå in och hämta kartan på
2. Börja med att lyssna på vad Torsten Bengtsson har att säga, författare av SPLEJ-serien. Kanske kan han ge dig några ledtrådar.
3. Gå hela rundan och lyssna på alla vittnen. Svara på frågorna som ställs på varje skylt.

**Gå till punkt 1
på kartan**